

HET HOUDEN VAN GROTE PYTHON'S.

WERKELIJKHEID EN VERANTWOORDELIJKHEID

Melissa Kaplan.

In 1993 waren grote pythons onderwerp van veel nieuwsberichten vanwege het feit dat ten minste twee doden direct aan hen waren te wijten. Tragisch is, dat er geen doden zouden zijn gevallen als de eigenaren de dieren verantwoord en veilig hadden gehuisvest. Het volgende artikel is kortgeleden gepubliceerd door David Chiszar, Hobart M. Smith, Albert Petkus en Joseph Dougherty in het Bulletin van de Chicago Herpetologische vereniging. Het bevat de eerste duidelijke en juiste gegevens van het dodelijke ongeluk dat plaats had in juli 1993.

'Een fatale aanval door een als huisdier gehouden tijgerpython (*Python molurus bivittatus*) op een tienerjongen in Colorado.'

*'De recente dood van een mens in Colorado veroorzaakt door een tijgerpython (*Python molurus bivittatus*; 20 juli 1993) had in de pers erg sensationele krantenkoppen tot gevolg en sterk variërende schattingen over de lengte en het gewicht van de slang. We zochten en kregen de medewerking van het Commerce City Police Department om in het belang van de wetenschappelijke nauwkeurigheid gedetailleerde informatie te verkrijgen over zowel het slachtoffer als de slang, zodat je correcte gegevens in dit verslag zult aantreffen. Het slachtoffer is een 15-jarige jongen, 152 cm (5') lang, met een gewicht van 43 kg (95lb). Terwijl hij slechts gekleed in een slip in bed lag, is hij gebeten in de wreef van zijn rechtervoet, waarbij de tandafdrukken van bovenkaak en gehemelte duidelijk zichtbaar waren op de bovenzijde van de voet en tandafdrukken van de onderkaak op de*

voetzool. Talloze tandafdrukken waren zichtbaar in de vingers van beide handen, maar alleen aan de binnenzijde, hetgeen een aanduiding is dat de jongen heeft geprobeerd de kaken van de slang open te sperren bij zijn wreef. Er was profuus bloedverlies uit vingers en voet. De bij de autopsie gemaakte foto's toonden uitgebreide bloeding van de sclera (harde oogrok) van het oog en stuwung in de hersenen (er waren zowel puntbloedingen als uitgebreide bloedingen), die allemaal aanwijzingen zijn voor extreme ademnood, passend bij de diagnose van verstikking als doodsoorzaak. Er is bij de autopsie geen poging gedaan om onderscheid te maken tussen verstikking en circulatiestilstand (Hardy, 1993) als doodsoorzaak. In de vervolgcorrespondentie echter stelde de patholoog de hypothese, dat circulatiestilstand als doodsoorzaak bij een kleinere prooi waarschijnlijker is, terwijl verstikking meer voor de hand ligt bij grotere slachtoffers. Hoewel er bloed te zien was op het gezicht, armen, handen en benen van het slachtoffer, was er daarentegen geen bloed te zien in de nek of op de romp, wat de indruk wekt dat de slang zich rond deze delen gewonden had. Op de foto's zijn blauwe plekken op de huid van het slachtoffer te zien, passend bij deze hypothese. Er zijn geen aanwijzingen dat de slang geprobeerd heeft delen van het slachtoffer in te slikken.

De slang is 336 cm (11'2") lang en weegt 24 kg (53lb). Bijna alle schattingen van het gewicht van de slang die in de media staan vermeld zijn boven de 27 kg en bereiken zelfs 54 kg. Het enige juiste gewicht wordt spoedig na de fatale gebeurtenis vermeld door agent Steven Paxton, maar weinig mensen van de schrijvende pers citeren hem, ze geven de voorkeur aan de grotere, overdreven





maten. De omtrek op het dikste gedeelte van het lichaam is 38 cm (15"). Voorafgaand aan het meten is de slang gedurende tien dagen niet gevoerd (19 september 1993) en de laatste maaltijd is al verteerd en het darmkanaal gepasseerd. Daarom is het darmkanaal tijdens het meten waarschijnlijk leeg. We hebben de cloaca van de slang niet gesondeerd, maar de korte staart en nietige sporen wijzen er sterk op dat het een vrouwtje is. Dit dier is sinds haar geboorte opgekweekt door een nauwe verwant van het slachtoffer en op het tijdstip van de aanval werd de slang niet in een kooi gehouden maar had ze de vrijheid om los door het huis te kruipen. Het slachtoffer kende de slang al lang.'

Hier rijst de vraag waarom de slang zo'n groot slachtoffer doodde. Elk antwoord dat we kunnen bedenken blijft echter gissen. Het is bekend dat pythons en zeker andere wurgslangen soms prooi-aanvallen die niet kunnen worden ingeslikt (Branch en Hacke, 1980; Fritts et al., 1990). Komt het door een verkeerde inschatting van de afmetingen of door de aanwezigheid op het slachtoffer van chemische stoffen of andere dingen die overeenkomen met normale prooi? Misschien het belangrijkste punt dat naar voren komt bij dit geval in Colorado is het feit dat een 24 kg zware python, beperkt van afmeting dus in vergelijking tot de volwassen exemplaren van deze en vele andere soorten, in staat is om een opgroeiend, gezond mens van 43 kg te doden. Voor ervaren herpetologen zal het niet als een verrassing komen, maar voor mensen die zonder reden zorgeloos omgaan met hun nu volwassen python die ze van zijn geboorte af hebben opgekweekt, zal het een hele schok zijn. Door de jaren heen heb ik bij mijn ontmoetingen met mensen - speciaal tieners en jonge volwassen mannen - die een tijgerpython of netpython willen kopen of net gekocht hebben, be-

merkt dat ze zich niet echt realiseren hoe groot hun slangen zullen worden en zelfs als ze het zich realiseren ertoe neigen hun gezonde verstand opzij te zetten.

Veel mensen raden tijgerpythons aan als een goede beginnersslang in plaats van de koningspython (*Python regius*) vanwege hun onderworpenheid en stevige eetlust (waarbij ze nalaten te erkennen, dat het in het begin zenuwachtig zijn en voedsel weigeren, karaktertrekken zijn van wildvang-koningspythons en niet van nakweekexemplaren).

Ik ontmoette zeer recent twee mensen die een diepgewortelde angst voor slangen hebben, allebei veroorzaakt door ontmoetingen met grote, losse pythons. De eerste is een vrouw wier kleine nichtje werd gedood door de python van haar ouders die in een onveilige kooi werd gehouden. De tweede is een jongeman die, terwijl hij in het huis van een vriend sliep, wakker werd door de tijgerpython van de vriend die bezig was zich om de jonge man te winden. Toen hij naar bed ging lag de slang op de koelkast, zijn eigenaar wilde hem niet 'verstoren' door haar weg te nemen en veilig op te bergen.

Waar aan gedacht moet worden is, dat het er niet toe doet hoe tam en vriendelijk de slang is, omdat het altijd een wild dier is en blijft en als zodanig behept is met voor de eigenaar onvoorspelbaar gedrag. Het geeft niet hoeveel jaren men een slang heeft gehad, het geeft niet hoe bekend de slang is met de familie van de eigenaar, want honger, angst, ongemak en andere factoren kunnen instinctmatige handelingen uitlokken. Goede voorbeelden hiervan werden gepubliceerd in het februari-nummer van jaargang 1994 van 'Reptielen Pssst...wil je mijn tamme slang zien?' en in de algemene pers in 1996 ('New Yorkse tiener gedood

door tamme tijgerpython'). Een andere verkeerde veronderstelling over reuzenslangen (en grote leguanen en grote varanen) is, dat als ze te groot worden je ze wel aan een dierentuin of wildpark kan schenken. NIET dus! Dierentuinen en wildparken bezitten al de reuzenreptielen die ze kunnen huisvesten. Dierentuinen zouden geen opvangplaats moeten worden van afgedankte huisdieren, zelfs niet als ze zich de kosten kunnen veroorloven. De reuzenpythons zijn prachtige, vreesaanjagende dieren. Er is iets adembenemends bij het zien van een slang met een omvang van een tele-

foonpaal, die tevreden opgerold op haar warmteplaats ligt. Er zijn echter dieren die voor sommige mensen niet geschikt zijn als gewoon huisdier vanwege de hoeveelheid ruimte en andere hulpbronnen die ze behoeven gedurende hun leven, dat twee tot drie decennia kan duren.

Dit artikel werd eerder gepubliceerd in News from the North Bay, januari 1994, vol 1, nr 1.

Vertaling uit het Engels: Jan van Duinen

